

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 11/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av utlänningslagen samt 5 och 10 § i lagen om utlänningsregistret

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 25 april 2006 en proposition med förslag till lagar om ändring av utlänningslagen samt 5 och 10 § i lagen om utlänningsregistret (RP 32/2006 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Tuomo Kurri och överinspektör Reijo Lahtinen, inrikesministeriet
- överinspektör Anne Hujala, social- och hälsovårdsministeriet
- specialplanerare Tero Mikkola, arbetsministeriet

- chef för utlänningspolisen, överkommissarie Hannu Pietilä, polisinrättningen i Helsingfors härad
- minoritetsombudsman Rainer Hiltunen
- resultatenhetschef Berit Kiuru, Utlänningsverket
- kriminalöverkommissarie Jaakko Sonck, Centralkriminalpolisen
- planerare Taina Martiskainen, Centralförbundet för Barnskydd rf
- jurist Thomas Bergman, Flyktingrådgivningen rf.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av

- Barnombudsmannen
- rörliga polisen
- inrikesministeriet
- Amnesty International, Finlands avdelning rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det i utlänningslagen ska införas bestämmelser om uppehållstillstånd som beviljas offer för människohandel. Samtidigt föreslås att till lagen fogas en bestämmelse om betänketid under vilken den som fallit offer för människohandel kan återhämta sig och komma undan inflytandet från förövarna av brotten. Under betänketiden kan offret bestämma sig för att börja samarbeta med myndigheterna så att personer som är misstänkta för människohandel kan

gripas. Förslaget hänför sig till rådets direktiv som innehåller bestämmelser om uppehållstillstånd för offer för människohandel. Samtidigt föreslås att i lagen om utlänningsregistret görs de ändringar som föranleds av ändringen av utlänningslagen. I utlänningsregistret ska få införas uppgifter om sådana offer för människohandel som fått betänketid. Uppgifter ska få lämnas ut också för ordnande av mottagningen av sådana offer.

Lagarna avses träda i kraft den 1 juli 2006.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Människohandeln är en global företeelse som har kopplingar till den organiserade brottsligheten och den grå ekonomin. Vid människohandel blir människor föremål för utnyttjande, bl.a. för sexuella syften eller som arbetskraft. Vidare kan deras organ säljas i ekonomiskt vinstsyfte.

Det centrala syftet med propositionen är att bekämpa människohandelsbrott, gripa brottslingar och att skydda offren. Propositionen baserar sig på Europeiska unionens offerdirektiv som ska sättas i kraft senast den 6 augusti 2006. Utskottet konstaterar att riksdagen dessutom vid behandlingen av den nya utlänningslagen förutsatte att regeringen snabbt för behandling i riksdagen skulle bereda sådana kompletterande normer till utlänningslagen vilka innehåller bestämmelser om status för människohandelsoffer (FvUB 4/2004 rd – RP 28/2003 rd, RP 151/2003 rd).

Utskottet anser det vara viktigt med åtgärder för att bekämpa människohandel och skydda offren. Offren bör få hjälp och stöd i sin svåra situation. Ett offer som fått uppehållstillstånd bör ha möjlighet till behövligt skydd, rådgivning och stöd för att inte på nytt utsättas för människohandel. Rådgivning, stöd och andra tjänster har beretts i samarbete mellan olika förvaltningsområden. I detta sammanhang hänvisar utskottet också till verksamhetsplanen mot människohandel. I planen, som godkänts av regeringen den 25 augusti 2005, betonas de mänskliga rättigheterna

och offret som utgångspunkt för verksamheten i syfte att bekämpa människohandel.

I beslut som fattas med stöd av utlänningslagen ska det enligt 6 § 1 mom. i lagen fästas särskild uppmärksamhet vid barnets bästa samt vid omständigheter som hänför sig till barnets utveckling och hälsa. I sitt betänkande FvUB 4/2004 anser utskottet att det är mycket viktigt att den så kallade integreringsprincipen finns inskriven i utlänningslagen när det gäller barnets bästa. Utskottet framhåller ytterligare att förutsättningarna för att bevilja uppehållstillstånd enligt det aktuella lagförslaget måste bedömas med beaktande av ett minderårigt offers speciellt sårbara ställning, ålder och utvecklingsnivå. Propositionen främjar genomförandet av artikel 35 om att förhindra handel med barn och artikel 30 om hjälp till barn som blivit offer för missbruk i Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter, konstaterar utskottet.

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet propositionen behövlig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår förvaltningsutskottet

att lagförslagen godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 7 juni 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent
vordf. Veijo Puhjo /vänst
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Nils-Anders Granvik /sv
Hannu Hoskonen /cent
Jyrki Kasvi /gröna
Esko Kurvinen /saml

Lauri Kähkönen /sd
Heli Paasio /sd
Mauri Salo /cent
Tapani Tölli /cent
Ahti Vielma /saml
Tuula Väättäinen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.